

คำวินิจฉัยของ นายนพดล เสงเจริญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๔๘

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

เรื่อง ประธานวุฒิสภาส่งความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) กรณีร่างพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๔๘

ประธานวุฒิสภาได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) กรณีร่างพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายแก้วสรร อดีโทชิ สมาชิกวุฒิสภากับคณะรวม ๓๓ คน ได้เสนอความเห็นต่อประธานวุฒิสภาสรุปได้ว่า คณะสมาชิกวุฒิสภาผู้เสนอเห็นพ้องด้วยทุกประการว่า ปัจจุบันได้มีการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีที่ละเมิดลิขสิทธิ์หรือที่เป็นสิ่งลามกอนาจารเผยแพร่กันอย่างแพร่หลาย จำเป็นต้องมีกฎหมายควบคุมไปถึง “การผลิต” โดยกำหนดให้มีการแจ้งการผลิตพร้อมหน้าที่บันทึกเครื่องหมายรับรองการผลิตลงไปในผลิตภัณฑ์กำกับด้วยอำนาจตรวจสอบการผลิตของพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างพร้อมมูลและเป็นขั้นเป็นตอน นอกจากนี้ยังเห็นพ้องด้วยทุกประการที่จะต้องนำโทษทางอาญามาใช้บังคับ ตามหมวด ๔ ที่ว่าด้วยบทกำหนดโทษ ร่างมาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๓๔ ที่มีโทษจำและปรับในอัตราที่สูง เพียงพอจะป้องปรามการกระทำผิดในเชิงการค้าเหล่านี้ได้

อย่างไรก็ดี คณะสมาชิกวุฒิสภาผู้เสนอเห็นว่า ตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งร่างพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. เฉพาะบทบัญญัติที่ศาลสั่งริบเครื่องจักร (๑) กรณีการไม่แจ้งการผลิตก่อนเริ่มทำการผลิตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามร่างมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และกรณีการไม่แจ้งสถานที่ผลิตทุกแห่งตามร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีการไม่แจ้งการย้ายสถานที่ผลิต ตามที่ระบุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนวันย้าย ตามร่างมาตรา ๗ วรรคสอง (๓) กรณีการไม่แจ้งการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักรต่ออธิบดี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้มาหรือมีไว้ในครอบครอง

ตามร่างมาตรา ๑๖ และ (๔) กรณีการไม่แจ้งการจำหน่าย จ่าย โอนเครื่องจักร และไม่แจ้งกรณี
ที่เครื่องจักรพ้นจากการครอบครองของผู้ครอบครองต่ออธิบดี ภายใน ๗ วัน ตามร่างมาตรา ๑๗
ทั้งสี่กรณีหาใช่การใช้เครื่องจักร ในการกระทำความผิดแต่อย่างใดไม่และการกำหนดให้ลงโทษ
ริบเครื่องจักรในทุกกรณีไม่ว่าเจ้าของจะรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดนั้นหรือไม่ เป็นการลงโทษ
โดยไม่คำนึงถึงความผิดเลย รัฐจึงไม่อาจล่วงล้ำไปปรับเครื่องจักรได้ ซึ่งบทบัญญัติของร่างกฎหมาย
ดังกล่าวมีเจตนารมณ์ที่ขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานในทรัพย์สินของบุคคล
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ และกรอบการใช้อำนาจอย่างได้สัดส่วน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕
รวมทั้งขัดแย้งต่อหลักประกันสิทธิพื้นฐานของบุคคลในคดีอาญา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ อีกด้วย

ตามคำร้องดังกล่าวเป็นกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๗๗ คน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของ
จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี
พ.ศ. ที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและเสนอความเห็น
ต่อประธานวุฒิสภาให้ส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๒
วรรคหนึ่ง (๑) จึงวินิจฉัยให้รับคำร้องนี้ไว้ดำเนินการและรับไว้พิจารณาวินิจฉัย ตามข้อกำหนด
ศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และแจ้งให้คณะรัฐมนตรี
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์แสดงความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่ศาลรัฐธรรมนูญ
กำหนด

เมื่อครบกำหนดเวลาให้ชี้แจง สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน
พ.ศ. ๒๕๔๗ ชี้แจงสรุปได้ว่า

(๑) โทษริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา มุ่งเน้นใช้กับความผิดทางอาญาโดยทั่วไป
มิได้มุ่งเน้นใช้กับความผิดทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะ บทบัญญัติดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์
ละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีความรุนแรง โทษริบเครื่องจักรตามร่างมาตรา ๑๘ เป็นการลงโทษในเชิงป้องปราม
หรือยับยั้ง ช่มชู้ เพื่อตัดโอกาส ในการนำเครื่องจักรไปใช้ในการกระทำความผิด ทั้งนี้ การลงโทษ
ริบเครื่องจักร เป็นการลงโทษต่อบุคคลที่อาศัยเครื่องจักรเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระทำละเมิด
โดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามร่างกฎหมาย มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง
มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มิได้เป็นการลงโทษต่อเครื่องจักร

และการกำหนดโทษรับเครื่องจักร มิได้หมายความว่าศาลจะสั่งรับในทุกกรณี แต่ศาลจะเป็นผู้พิจารณาว่าบุคคลนั้นมีเจตนาในการกระทำความผิดหรือไม่ หากขาดเจตนากระทำความผิด ก็ไม่อาจลงโทษได้ และหากกำหนดโทษรับเครื่องจักร โดยมีข้อยกเว้น ย่อมเป็นการเปิดช่องทางให้มีการเช่าเครื่องจักรไปผลิตซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ เมื่อมีการจับกุมได้ เจ้าของเครื่องจักรก็มาร้องขอคืนของกลางในภายหลัง โดยอ้างว่าตนมิได้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดเหมือนเช่นที่ประสบปัญหาดังกล่าวมาแล้ว

(๒) กฎหมายทุกฉบับที่ออกบังคับใช้ย่อมต้องมีบทบัญญัติบางส่วนที่อาจจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลทั้งสิ้น ดังนั้น หากมีความจำเป็นเพื่อความสงบเรียบร้อยและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง ตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ ดังนั้น การกำหนดโทษรับเครื่องจักรตามร่างมาตรา ๓๘ จึงกระทำได้

(๓) ตามร่างกฎหมายฉบับนี้ เป็นการกำหนดหน้าที่ของบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ภาครัฐต้องการกำกับดูแลทั้งสิ้น ส่วนเครื่องจักรเป็นเพียงเครื่องมือเท่านั้น หากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ก็ควรลงโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

(๔) ผู้ประกอบการผลิตซีดีส่วนใหญ่มีเงินทุนจำนวนมาก และมักเกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพล โรงงานผลิตซีดีแต่ละโรงงานใช้เงินทุนจำนวนมาก จำนวนหลักสิบล้านหรือร้อยล้านบาท หากโทษไม่รุนแรงผู้กระทำความผิดย่อมไม่เกรงกลัวกฎหมาย นอกจากนั้นผู้ประกอบการผลิตซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ โดยเฉพาะคนต่างชาติมักจ้างบุคคลทั่วไป ซึ่งมีอาชีพรับจ้างมาเป็นกรรมการ ผู้ถือหุ้น ผู้ดูแล หรือผู้จัดการโรงงาน เมื่อถูกจับกุมได้ก็จะให้สมอ้างว่าเป็นเจ้าของ ทำให้ไม่สามารถเอาผิดไปถึงตัวผู้บงการได้

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาจึงเห็นสมควรให้เชิญนายแก้วสรร อดิโพธิ สมาชิกวุฒิสภา เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือผู้แทน และอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาหรือผู้แทน มาชี้แจง

นายแก้วสรร อดิโพธิ สมาชิกวุฒิสภา ชี้แจงสรุปได้ว่า มีจุดร่วมกับรัฐบาลเนื่องจากประเทศไทยทั้งประเทศมีเครื่องผลิตซีดีมากกว่าเกาะอังกฤษ ตลาดที่ผลิตออกมาใช้ก็คือซีดีเถื่อน การใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ก็เห็นด้วยกับรัฐบาลว่าต้องไปจับตอนผลิต โดยต้องอาศัยเจ้าของลิขสิทธิ์และการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยการสืบสวน เวลาเข้าไปจับแต่ละครั้ง ผู้กระทำความผิดก็ทำลายหลักฐาน เป็นปัญหา

ของราชการมาตลอด ตามร่างพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. มีประเด็นที่ไม่เห็นด้วย คือ การริบทรัพย์โดยเป็นทรัพย์ที่ไม่ได้ใช้ในการกระทำผิด และไม่ใช้ทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด ทำได้หรือไม่ตามหลักกฎหมายไทย และการริบทรัพย์ทุกกรณี โดยเจ้าของไม่รู้เห็นเป็นใจกระทำได้หรือไม่

นางสาวภาณุมาศ สิทธิเวทิน ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งแจ้งสรุปได้ว่า เห็นว่า ในชั้นพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นว่า ทรัพย์สินที่ศาลจะสั่งริบต้องเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดแต่สำหรับกรณีการไม่แจ้งก่อนเริ่มทำการผลิต ไม่แจ้งสถานที่การผลิตทุกแห่ง ไม่แจ้งการย้ายสถานที่ผลิตก่อนวันที่ย้ายสถานที่ผลิต หรือไม่แจ้งการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักรภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่แจ้งการจำหน่ายจ่าย โอนเครื่องจักรภายในเวลาที่กำหนด เห็นว่า ไม่จำเป็นที่จะต้องริบ และเห็นควรคงไว้เพียงร่างมาตรา ๑๑ ร่างมาตรา ๑๓ และร่างมาตรา ๑๕ เท่านั้น ทั้งนี้ ถ้าพิจารณาเหตุผลเพื่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายแล้วก็ลึงเลเหมือนกัน

นายบรรยง ลิ้มประยูรวงศ์ รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งแจ้งสรุปได้ว่าตามกฎหมายลิขสิทธิ์มีบทบัญญัติในการริบเครื่องจักรที่ใช้ทำการละเมิดลิขสิทธิ์ ทางราชการได้เคยอายัดเครื่องจักรได้ถึง ๑๒ เครื่อง แต่มีปัญหาตามมาว่า เวลาฟ้องร้องเป็นคดีขึ้นสู่ศาล มักจะริบเครื่องจักรดังกล่าวไม่ได้ เนื่องจากต้องจับกุมในขณะที่เครื่องจักรกำลังทำการผลิตอยู่ จึงจะถือว่าเครื่องจักรนั้น ใช้ในการกระทำผิด ถ้าผู้กระทำผิดรู้ล่วงหน้า เพียงแต่ดึงแผ่นซีดีออกมาและทำลายเสีย เครื่องจักรนั้นก็จะมีสภาพเป็นเครื่องจักรเปล่า ๆ นอกจากนี้ในการประกอบธุรกิจซีดี มักจะมีการให้เช่าเครื่องจักร เมื่อเวลาศาลจะริบ เจ้าของก็ไปยื่นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์ เพราะเครื่องจักรไม่ใช่ของผู้เช่า ซึ่งเป็นวิธีการที่ทำกันมาตลอด สำหรับเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตซีดีซึ่งทางราชการได้รับแจ้งมีจำนวน ๑๓๕ เครื่อง ในจำนวน ๔๒ โรงงาน เครื่องจักรดังกล่าวมีไว้ผลิตซีดีอย่างเดียวเครื่องหนึ่งสามารถผลิตซีดีได้ ๔-๕ ล้านแผ่นต่อปี ซึ่งมีมูลค่ามหาศาล สำหรับเม็ดพลาสติกที่ใช้สำหรับพิมพ์ซีดี เป็นเม็ดพลาสติกชนิดพิเศษ ใช้เฉพาะผลิตซีดีอย่างเดียว คนที่ทำธุรกิจซีดีต้องใช้การลงทุนจำนวนมาก เครื่องจักรเครื่องหนึ่งมีมูลค่าร้อยละกว่าล้านบาท จึงจำเป็นต้องมีมาตรการกำกับที่ตัวบุคคล และกำกับความประพฤติของบุคคลที่จะมาประกอบธุรกิจด้านนี้ โดยผู้ยื่นขอยอมรู้เจตนาแล้วว่าจะใช้เครื่องจักรผลิตอะไร คนที่มี

เครื่องจักรแล้วไม่แจ้ง สันนิษฐานเบื้องต้นได้ว่าจะทำปลอม ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงมีลักษณะเป็นกฎหมายเชิงป้องกันมุ่งที่จะขจัดต้นเหตุของปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ซีดี โดยการควบคุมตัวเครื่องจักรที่ทำให้เกิดแผ่นซีดีและควบคุมพฤติกรรมของผู้ประกอบการผลิตซีดี รวมทั้งการจัดระบบและกระบวนการผลิตซีดีให้สามารถตรวจสอบและควบคุมได้โดยง่าย เพื่อประโยชน์ทั้งในด้านการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ การคุ้มครองผู้ประกอบการที่สุจริต การคุ้มครองประชาชนผู้บริโภค และการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐ

ได้พิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้วเห็นว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ร่างมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งร่างพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. เฉพาะบทบัญญัติที่ให้ศาลสั่งริบเครื่องจักร กรณีตามร่างมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ร่างมาตรา ๑๖ และร่างมาตรา ๑๗ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า “บุคคลจะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้”

มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบมรดกย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ตามร่างพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ.

ร่างมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ให้ศาลสั่งริบเครื่องจักรนั้น”

ร่างมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ใดจะทำการผลิต เมื่อจะเริ่มทำการผลิต ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มทำการผลิต”

ร่างมาตรา ๗ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ทำการผลิตมีสถานที่ผลิตมากกว่าหนึ่งแห่ง ให้ผู้ทำการผลิตแจ้งการผลิตตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง สำหรับสถานที่ผลิตทุกแห่ง

การย้ายสถานที่ผลิตตามที่ระบุในใบรับแจ้งต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนวันที่ย้ายสถานที่ผลิต การแจ้งตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด”

ร่างมาตรา ๑๖ บัญญัติว่า “ผู้ใดได้มา หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักร ต้องแจ้งต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มา หรือมีไว้ในครอบครอง

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด”

ร่างมาตรา ๑๗ บัญญัติว่า “ผู้ใดจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักรต้องแจ้งต่ออธิบดีภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่จำหน่าย จ่าย โอน

ความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับแก่กรณีที่เครื่องจักรพ้นจากการครอบครองของผู้ครอบครองตามมาตรา ๑๖ ด้วยประการอื่นไม่ว่ากรณีใด”

พิจารณาแล้วเห็นว่า สถานการณ์ในประเทศไทยปัจจุบันได้มีปัญหาคาละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา และการผลิตสื่อลามกอนาจารในรูปผลิตภัณฑ์ซีดีเผยแพร่กันอย่างแพร่หลายจนสื่อมวลชนได้นำเสนอบทความเผยแพร่ในเรื่องนี้ว่า การหาซื้อผลิตภัณฑ์ซีดีลามกอนาจารสามารถกระทำได้ง่ายยิ่งกว่าหาซื้อขนมรดก จากคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกรมทรัพย์สินทางปัญญา (นายบรรยง ลิ้มประยูรวงศ์ รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา) สรุปได้ว่าผลิตภัณฑ์ซีดีดังกล่าวมาจากเครื่องจักรผลิตซีดีซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้เกิดแผ่นซีดีขึ้น มีลักษณะเป็นชุดเครื่องจักรที่ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ทำหน้าที่แตกต่างกันตามกระบวนการผลิตซีดี ตั้งแต่เริ่มต้นการฉีดพลาสติกเหลวเข้าสู่แม่พิมพ์ และผ่านขั้นตอน

ต่าง ๆ หลายขั้นตอน จนกระทั่งได้เป็นแผ่นซีดีสำเร็จรูปที่ผลิตจำหน่าย เครื่องจักรผลิตซีดีจึงเป็น เครื่องจักรที่มีลักษณะเฉพาะที่ใช้ในการผลิตซีดีเท่านั้น ข้อเท็จจริงที่ผ่านมามีปรากฏว่าผู้ผลิตซีดีละเมิด ลิขสิทธิ์และผลิตซีดีลามกอนาจาร ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนายทุนข้ามชาติมีอิทธิพลและมักปรับเปลี่ยน วิธีการกระทำละเมิดตลอดเวลาทำให้ยากต่อการปราบปราม ในกรณีที่สามารถจับกุมการกระทำผิดได้ พร้อมเครื่องจักร ก็มักจะมีการร้องขอคืนเครื่องจักรของกลางโดยอ้างว่าเป็นเครื่องจักรที่เช่าและ เจ้าของมิได้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำผิดด้วย ซึ่งในที่สุดก็ไม่อาจริบเครื่องจักรได้และเครื่องจักรนั้น ก็อาจถูกนำไปใช้ในการกระทำผิดซ้ำได้อีก ซึ่งเครื่องจักรผลิตซีดี ๑ เครื่อง ๑ หัวฉีด สามารถผลิตซีดี ได้ประมาณ ๔.๔ ล้านแผ่นต่อปี ดังนั้น หากถูกนำไปใช้ในการกระทำผิดจะก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และจะกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศได้ อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้การผลิตซีดีลามกอนาจารก็จะมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและ ศีลธรรมอันดีของสังคมโดยรวม

จากคำชี้แจงของนายแก้วสรร อดิโพธิ สมาชิกวุฒิสภา ก็ยอมรับในข้อเท็จจริงว่าประเทศไทย ทั้งประเทศมีเครื่องผลิตซีดีมากกว่าเกาะอังกฤษ ตลาดที่ผลิตออกมาใช้ก็คือ ซีดีเถื่อน การแสวงหา ข้อเท็จจริงโดยการสืบสวน เวลาเข้าไปจับแต่ละครั้ง ผู้กระทำความผิดก็ทำลายหลักฐานเป็นปัญหาของ ทางราชการมาตลอด

ในด้านนโยบายของรัฐบาลก็มุ่งที่จะป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ให้มีประสิทธิภาพและเป็น ระบบมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันผลิตภัณฑ์ซีดีมีบทบาทอย่างมากในชีวิตประจำวันและในเชิงธุรกิจ และนับวันจะยิ่งขยายตัวมากขึ้นตามการพัฒนาของเทคโนโลยี จึงทำให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์และการผลิตซีดีลามกอนาจารเผยแพร่อย่างรุนแรงและกว้างขวาง ซึ่งย่อมกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของสังคมโดยรวม โดยผู้กระทำเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพล ซึ่งรวมถึงองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ การผลิตซีดีโดยละเมิดลิขสิทธิ์และซีดีลามกอนาจารอาศัย เทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีการปรับเปลี่ยนวิธีการเพื่อหลบเลี่ยงอยู่ตลอดเวลา ทำให้การป้องกันและ ปราบปรามเป็นไปได้ยาก

จากหลักการและเหตุผลตามร่างพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. ซึ่งมีความว่า “ให้มีกฎหมายว่าด้วยการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี โดยที่ปัจจุบันปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการละเมิดลิขสิทธิ์ในรูปผลิตภัณฑ์ซีดีได้ทวีความรุนแรงจนกระทั่ง

กลไกของรัฐที่มีอยู่ไม่สามารถที่จะควบคุมหรือป้องปรามการละเมิดดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงสมควรมีมาตรการกำกับดูแลการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี โดยการกำหนดขั้นตอนการผลิต สำหรับผู้ประสงค์จะประกอบการผลิต การครอบครองเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต ตลอดจนรายงานปริมาณ และสถานที่เกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในการผลิต ซึ่งมาตรการดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างกลไกการป้องกัน และปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น รวมทั้งจะทำให้การจัดเก็บ ภาษีอากรได้ผลเต็มที่ ทั้งจะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี ดำเนินการผลิตสินค้า ที่ถูกต้องตามกฎหมาย” ถือได้ว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายทางเศรษฐกิจและเป็นกฎหมายแนวใหม่ ที่มุ่งในการป้องกันที่ต้นเหตุของปัญหา ก่อนเกิดการกระทำความผิด มีบทบัญญัติกำหนดโทษปรับเครื่องจักร ตามร่างมาตรา ๓๘ ซึ่งเป็นการลงโทษในเชิงป้องปรามหรือยับยั้ง ช่มชู้ เพื่อตัดโอกาสในการนำเครื่องจักร ไปใช้ในการกระทำความผิด สำหรับโทษปรับทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มุ่งเน้นใช้กับความผิด อาญาโดยทั่วไป มิได้มุ่งเน้นใช้กับความผิดทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะ จึงไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ ในเรื่องนี้

ประเด็นตามคำร้องที่เห็นว่าบทบัญญัติร่างมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ที่ให้ศาลสั่งริบเครื่องจักร

(๑) กรณีการไม่แจ้งการผลิตก่อนเริ่มทำการต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามร่างมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง

(๒) กรณีการไม่แจ้งสถานที่ผลิตทุกแห่งตามร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และกรณีการไม่แจ้ง การย้ายสถานที่ผลิตตามที่ระบุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนวันย้าย ตามร่างมาตรา ๗ วรรคสอง

(๓) กรณีการไม่แจ้งการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักรต่ออธิบดีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้มาหรือมีไว้ในครอบครอง ตามร่างมาตรา ๑๖ และ

(๔) กรณีการไม่แจ้งการจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักร และไม่แจ้งกรณีเครื่องจักรพ้นจาก การครอบครองของผู้ครอบครองต่ออธิบดี ภายใน ๗ วัน ตามร่างมาตรา ๑๗ ซึ่งไม่ใช่การใช้เครื่องจักร ในการกระทำความผิดและไม่คำนึงถึงว่าเป็นของบุคคลที่รู้เห็นในการกระทำความผิดหรือไม่ ชัดหรือแย้ง ต่อหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลในคดีอาญา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของ บุคคลที่ไม่ต้องรับโทษทางอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำนั้น บัญญัติ เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และการลงโทษนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ ในขณะกระทำความผิดมิได้ ซึ่งเป็นหลักที่รับรองห้ามใช้กฎหมายอาญาให้มีผลย้อนหลังเป็นโทษ

แก่บุคคล เพราะบุคคลจะต้องได้ทราบล่วงหน้าว่าการกระทำอย่างไรเป็นการต้องห้ามหรือไม่ตามกฎหมาย เพื่อที่บุคคลนั้นจะได้ตัดสินใจว่า หากจะกระทำแล้ว บุคคลนั้นย่อมจะทราบดีว่าจะต้องได้รับโทษ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ รวมทั้งเป็นไปตามหลักการแบ่งแยกการใช้อำนาจกล่าวคือ เฉพาะฝ่ายนิติบัญญัติ เท่านั้นที่จะออกกฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลได้ภายใต้บทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญที่ให้การรับรองไว้

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติตามร่างมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ที่ให้ศาลสั่งริบเครื่องจักร (๑) กรณี การไม่แจ้งการผลิตก่อนเริ่มทำการผลิตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามร่างมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และกรณี การไม่แจ้งสถานที่ผลิตทุกแห่งตามร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีการไม่แจ้งการย้ายสถานที่ผลิต ตามที่ระบุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนวันย้ายตามร่างมาตรา ๗ วรรคสอง (๓) กรณีการไม่แจ้งการได้มา หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักรต่ออธิบดีภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้มาหรือมีไว้ในครอบครอง ตามร่างมาตรา ๑๖ และ (๔) กรณีการไม่แจ้งการจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักร และไม่แจ้งกรณี ที่เครื่องจักรพ้นจากการครอบครองของผู้ครอบครองต่ออธิบดีภายใน ๗ วันตามร่างมาตรา ๑๗ ดังกล่าว แม้ว่าจะไม่ได้ใช้เครื่องจักรในการกระทำผิดโดยตรง และไม่คำนึงถึงว่าเป็นของบุคคลที่รู้เห็น ในการกระทำผิดหรือไม่ โดยเป็นเพียงการฝ่าฝืนหน้าที่อุปกรณ์หรือเป็นเพียงระเบียบปฏิบัติก็ตาม แต่มาตรการดังกล่าว ถือว่าเป็นมาตรการพิเศษที่รัฐกำหนดขึ้น ซึ่งเป็นกฎหมายใหม่ที่มุ่งในการ ป้องกันที่ต้นเหตุของปัญหาอันเกิดการกระทำผิด หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย แม้ว่าจะเป็นเพียง หน้าที่อุปกรณ์ แต่ก็อาจจะนำไปสู่การละเมิดต่อหน้าที่หลักซึ่งทำให้การป้องปรามไว้ประสิทธิภาพ มาตรการพิเศษที่กำหนดดังกล่าว ไม่ใช่โทษริบทรัพย์สินตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายอาญา แต่มาตรการพิเศษนี้รัฐมีเจตนารมณ์ที่จะตรากฎหมายให้แตกต่างจากการริบทรัพย์สิน ซึ่งเป็นโทษทาง อาญาหนึ่งในห้าประการตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา แม้มิได้เกี่ยวเนื่องกับการกระทำ ความผิดก็ตาม การที่ทรัพย์สินของบุคคลใดตกเป็นของแผ่นดินจะถือเป็นโทษริบทรัพย์สินตามกฎหมาย อาญาได้ก็ต่อเมื่อเกี่ยวเนื่องกับการทำความผิด ซึ่งจะต้องอยู่ภายใต้หลักที่ว่า “ลงโทษย้อนหลังให้เป็น ผลร้ายมิได้” และ “ต้องไม่ริบทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งเขาไม่ได้รู้เห็นเป็นใจ” มาตรการพิเศษนี้ได้ใช้อยู่ ในกฎหมายบางฉบับ ดังเช่น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง (๔) และวรรคสาม ที่บัญญัติว่า “ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใ้สวนข้อเท็จจริงและมีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐรั่วรัวผิดปกติ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ในกรณีนี้ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้โดยอนุโลม” กรณีนี้จะเห็นได้ว่า การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวียดปกติกฎหมายถือว่า “ผู้นั้นกระทำการทุจริต” ซึ่งตามกฎหมายนี้ไม่ใช่เป็นการกระทำความผิดอาญา ด้วยเหตุนี้การที่ทรัพย์สินของบุคคลนั้นต้องตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมาย จึงไม่ใช่โทษริบทรัพย์สินตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายอาญา

นอกจากนี้ กฎหมายที่กำหนดโทษริบทรัพย์สินในทำนองเดียวกันกับกฎหมายนี้ คือ พระราชบัญญัติเลื่อยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔ และมาตรา ๑๗ ซึ่งกำหนดให้ริบเลื่อยโซ่ยนต์ของผู้ไม่ได้รับอนุญาตให้มี ผลิต หรือนำเข้า หรือผู้ที่ไม่จัดทำบัญชีและหมายเลขแสดงหน่วยการผลิต ซึ่งเป็นมาตรการพิเศษที่มุ่งป้องปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ซึ่งกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้บรรลุลผล และพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๗ ตี และมาตรา ๓๒ ซึ่งกำหนดให้ริบสิ่งของที่ขนถ่ายในทะเลนอกเขตท่าโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือไม่ได้รับอนุญาต และกำหนดให้ริบเรือ รถ เกวียน ยานพาหนะ หีบห่อหรือภาชนะ ที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการย้าย ซ่อนเร้น หรือขนของที่มีได้เสียภาษีหรือที่ต้องจำกัด หรือต้องห้าม ซึ่งเป็นมาตรการพิเศษ ที่มุ่งป้องปรามการลักลอบสินค้านิยามซึ่งกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศให้บรรลุลผล

การฝ่าฝืนหน้าที่อุปกรณ์ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องจักรผลิตซีดีด้วยการไม่แจ้งอย่างใดอย่างหนึ่งในสี่กรณีหรือทั้งสี่กรณีตามหน้าที่ที่ร่างกฎหมายกำหนดดังกล่าวย่อมแสดงถึงเจตนาที่ไม่สุจริต ซึ่งอาจนำไปสู่การกระทำผิดต่อหน้าที่หลักซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายโดยตรง คือ การอาศัยเครื่องจักรเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลิตซีดีละเมิดลิขสิทธิ์และผลิตซีดีตามกฎหมาย กิจยอมถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องจักรผู้นั้นมีส่วนในการกระทำผิดซึ่งร่างกฎหมายมุ่งควบคุมพฤติกรรมของผู้ประกอบการผลิตซีดี และการลงโทษด้วยการริบเครื่องจักรก็เป็นการลงโทษต่อบุคคลที่มีส่วนให้มีการอาศัยเครื่องจักรเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระทำละเมิด สำหรับบทกำหนดโทษที่ให้ศาลมีคำสั่งริบเครื่องจักรนั้นก็เป็นบทบัญญัติในกฎหมายที่ได้กำหนดโทษไว้โดยชัดแจ้งและมีได้มีผลบังคับย้อนหลังแก่บุคคลแต่อย่างใด แต่เป็นการบังคับเอาแก่เครื่องจักรซึ่งเป็นทรัพย์สินของบุคคลผู้กระทำผิดหรือมีส่วนในการกระทำผิด จึงมิใช่โทษริบทรัพย์สินตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวแล้ว ดังนั้น แม้ทรัพย์สินเหล่านี้จะเป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด ศาลก็มีอำนาจสั่งริบเสียได้

ประเด็นที่ว่าร่างกฎหมายนี้คาดหมายในทางที่เป็นผลร้ายและหวาดระแวงเกินไป เห็นว่า หากบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่มีเจตนาสุจริตก็ชอบที่จะปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมาย กำหนดด้วยการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะในชั้นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ฝ่ายบริหารก็ได้มีการปรับเปลี่ยนหลักการสำคัญในการควบคุมการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีจากระบบการอนุญาต เป็นระบบการรายงานจดแจ้ง ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ประกอบการ สอดคล้องกับหลักการตรา กฎหมายที่ดี นอกจากนี้ ร่างกฎหมายฉบับนี้ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีและอธิบดีในการออกกฎกระทรวง และประกาศต่าง ๆ เพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการแจ้งตามกฎหมาย ซึ่งจากการชี้แจง ของผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา นายบรรยง ลิ้มประยูรวงศ์) ได้ยืนยันว่า กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้เชิญประชุมหารือกับภาคเอกชนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายติดต่อกัน หลายครั้งเพื่อให้การกำหนดแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายนี้เป็นการเอื้ออำนวยประโยชน์และไม่เป็น อุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจของผู้สุจริต รวมทั้งได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับสาระสำคัญของกฎหมาย สิทธิ และหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า ภาคเอกชนผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ เกี่ยวกับสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้อย่างทั่วถึง และหากกฎหมายฉบับนี้ได้ประกาศใช้บังคับแล้ว กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้เตรียมที่จะประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งจะเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึงต่อไปด้วย

ดังนั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องจักรมีหน้าที่ต้องถือปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติตาม กฎหมายที่ตนได้รับทราบหรือมีส่วนร่วมพิจารณาเห็นชอบด้วย เพื่อแสดงถึงความบริสุทธิ์ใจในการ ประกอบอาชีพ อนึ่ง เครื่องจักรผลิตซีดีมีราคาค่อนข้างสูง ประมาณเครื่องละ ๘๐-๑๐๐ ล้านบาท ผู้ที่ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองย่อมต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์และวัตถุประสงค์ของ เครื่องจักร และย่อมต้องมีเจตนาที่จะนำเครื่องจักรนั้นไปประกอบธุรกิจผลิตซีดี ดังนั้น หากเจ้าของ หรือผู้ครอบครอง ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ก็ย่อมแสดงถึงเจตนาที่ไม่สุจริต การที่จะพิสูจน์ความผิดของบุคคลดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องตรวจสอบถึงเหตุผล ความจำเป็น ที่ผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายกระทรวงและประกาศของทางราชการที่ได้กำหนดขึ้น ตามกฎหมายเพื่อพิสูจน์ถึงเจตนา หากเห็นว่าไม่สุจริต พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องฟ้องร้องต่อศาล และจะต้องนำพยานหลักฐานเพื่อนำสืบ ในชั้นการพิจารณาของศาลเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลย ซึ่งตามร่างมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานทั้งปวง จนกว่า

จะแน่ใจว่ามีการกระทำความผิดจริง และจำเลยเป็นผู้กระทำความผิด ศาลจึงจะสั่งริบเครื่องจักรนั้น ดังนั้น ศาลจึงยังคงมีอำนาจใช้ดุลพินิจในการพิจารณาและพิพากษาถึงการกระทำความผิดได้ตามหลักทั่วไป แห่งกฎหมาย

อนึ่ง กรณีที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ต.๓/๒๕๕๔ ว่า การริบเรือตามความ ในมาตรา ๑๓ ทวิ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสำรวจและห้ามกักกันข้าว พ.ศ. ๒๕๕๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๖ เป็นการลงโทษทางอาญา ผู้ที่จะถูกลงโทษทางอาญาได้จะต้อง กระทำการอันใดอันหนึ่ง ซึ่งในขณะที่กระทำนั้นมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิดการที่เจ้าของได้ให้ เช่าเรือไปและผู้เช่าเอาเรือไปใช้บรรทุกข้าวอันเป็นของต้องห้ามตามกฎหมายโดยเจ้าของเรือไม่มีส่วน รู้เห็นด้วย ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้ว่าการกระทำความผิดดังกล่าวของเจ้าของเรือเป็นความผิดอาญา การริบเรือ ซึ่งเป็นการลงโทษเจ้าของเรือจึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อมาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เห็นว่า กรณีตามคำวินิจฉัยดังกล่าว เป็นการวางหลักกฎหมายอาญา แต่ตามร่างพระราชบัญญัติการผลิต ผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง เป็นมาตรการพิเศษที่รัฐกำหนดขึ้นซึ่งไม่ใช่โทษ ริบทรัพย์สินตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายอาญา เพราะมิได้เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิด แต่อย่างใด จึงไม่อยู่ภายใต้หลักของกฎหมายอาญาตามคำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญดังกล่าว

ดังนั้น บทบัญญัติตามร่างมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง เฉพาะกรณีตามร่างมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ร่างมาตรา ๑๖ และร่างมาตรา ๑๗ ดังกล่าวทั้งสี่กรณี จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ แต่อย่างใด

ประเด็นตามคำร้องต่อไปมีว่า บทบัญญัติตามร่างมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ที่ให้ศาลสั่งริบ เครื่องจักรทั้งสี่กรณีดังกล่าว มิใช่การใช้เครื่องจักรในการกระทำความผิดแต่อย่างใด รัฐจึงไม่อาจล่วงล้ำ ไปริบเครื่องจักรได้ ร่างกฎหมายเช่นนี้ขัดต่อสิทธิพื้นฐานในทรัพย์สินของปวงชนชาวไทยตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ หรือไม่

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติซึ่งมีหลักการในการให้ความคุ้มครอง ทรัพย์สินของบุคคล ซึ่งหมายความว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองตาม รัฐธรรมนูญ บุคคลผู้มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน ย่อมมีสิทธิใช้สอยหรือจำหน่ายทรัพย์สินของตน และได้มาซึ่งดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้น กับทั้งมีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากบุคคล ผู้ไม่มีสิทธิยึดถือไว้และมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้น โดยมีขอบด้วย

กฎหมายซึ่งเป็นหลักสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพในทรัพย์สินของบุคคลผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่จะต้องได้รับความคุ้มครอง อย่างไรก็ตาม มีข้อความตอนท้ายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ว่า “ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นนี้ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” หมายความว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมถูกจำกัดได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดว่า ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (กรณีให้แจ้งก่อนเริ่มทำการผลิต) มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (กรณีต้องแจ้งสถานที่ผลิตทุกแห่งและต้องแจ้งการย้ายสถานที่ผลิตก่อนวันที่ย้ายสถานที่การผลิต) มาตรา ๑๖ (กรณีต้องแจ้งการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองภายในเวลาที่กำหนด) หรือมาตรา ๑๗ (กรณีต้องแจ้งการจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักร ภายในเวลาที่กำหนด) ให้ศาลสั่งริบเครื่องจักรนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัตินี้ มุ่งควบคุมตัวเครื่องจักรที่ทำให้เกิดแผ่นซีดีและควบคุมพฤติกรรมของผู้ประกอบการผลิตซีดีเพื่อประโยชน์ในด้านการป้องกันการละเมิดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ผู้ผลิตจะต้องมีหน้าที่ในการแจ้งในกรณีต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น เป็นการกำหนดภาระหน้าที่ของบุคคลให้ต้องมีหน้าที่แจ้งต่อเจ้าพนักงาน เพื่อเจ้าพนักงานจะได้ทราบถึงการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี ซึ่งเป็นการแสดงถึงเจตนาอันสุจริตของบุคคลผู้ทำการผลิตว่าได้กระทำการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีโดยสุจริตไม่ได้มีเจตนาโดยทุจริต เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งหากบุคคลใดไม่แจ้งตามที่กฎหมายกำหนดย่อมแสดงถึงเจตนาของบุคคลนั้น ว่าได้กระทำโดยมีเจตนาไม่สุจริต ซึ่งหากบุคคลนั้นกระทำการโดยสุจริต หากกฎหมายได้กำหนดให้แจ้งในกรณีต่าง ๆ นั้นก็จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ ในการแจ้งในกรณีต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ยังมีการกำหนดขั้นตอนโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงพาณิชย์และประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจแก่บุคคลผู้ทำการผลิตโดยชัดเจนดังได้กล่าวมาแล้วอีกด้วย ดังนั้นหากพิจารณาพบว่าบุคคลใดไม่แจ้งตามกรณีต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดย่อมสันนิษฐานได้ว่าเป็นการแสดงเจตนาอันไม่สุจริตของบุคคลนั้น ๆ ที่จะนำเครื่องจักรไปประกอบธุรกิจผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือไปกระทำการใดอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประกอบกับหากพิจารณาสถานการณ์ในสภาพสังคมปัจจุบันจะพบการกระทำอันมิชอบในหลายประการเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี ซึ่งหากสถานการณ์ยังเป็นเช่นในปัจจุบัน ซึ่งไม่มี

บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่บัญญัติให้สามารถดำเนินการแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีได้อย่างชัดเจน และรวดเร็ว โดยมุ่งต่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์มหาชนหรือประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญแล้ว สถานการณ์จะยังมีความรุนแรงไม่อาจจะเยียวยาได้ ในที่สุดย่อมกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจอันเป็นผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ การที่ร่างพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. มีเจตนารมณ์ที่แจ้งชัดอันมุ่งจะแก้ไขปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา และเป็นมาตรการในอันที่จะช่วยเสริมสร้างกลไกการป้องกันและปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์และการผลิตสื่อซีดีตามกฎหมายให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ทั้งจะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี ดำเนินการผลิตสินค้าที่ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้น จึงเป็นเจตนารมณ์ที่มุ่งเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ซึ่งบุคคลผู้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจจะต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญยิ่งกว่าผลประโยชน์ของตน

สำหรับโทษริบเครื่องจักรที่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดว่าบัญญัติให้ศาลสั่งริบนั้น เป็นการริบทรัพย์สินที่มุ่งใช้กับการกระทำความผิดต่อระบบเศรษฐกิจ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นวิธีการที่มุ่งเน้นเพื่อความปลอดภัยแก่สังคม จึงไม่เป็นโทษตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายอาญาแต่เป็นบทบัญญัติให้ริบทรัพย์สินที่ไม่เป็นของผู้กระทำความผิดได้ ทั้งนี้เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนเป็นหลักสำคัญ ซึ่งกฎหมายอาญาไม่อาจให้ความคุ้มครองต่อประโยชน์สาธารณะในทางมหาชนได้อย่างชัดเจนในปัจจุบัน ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติ ฯ ฉบับนี้จึงเป็นมาตรการพิเศษในทางกฎหมายที่ออกมาใช้บังคับแก่บุคคลในเชิงป้องปรามการกระทำความผิดของบุคคลมากกว่าการบังคับแก่ตัววัตถุอันได้แก่ เครื่องจักร โดยมีเจตนารมณ์ที่ชัดเจนในการคุ้มครองและรักษาไว้ซึ่งประโยชน์มหาชนเป็นสำคัญ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในทรัพย์สินกรณีเครื่องจักรผลิตซีดีตามร่างพระราชบัญญัตินี้จึงย่อมจะถูกจำกัดได้โดยมุ่งเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์มหาชนหรือประโยชน์สาธารณะ เมื่อรัฐสภาประสงค์จะจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินอย่างใด ก็อาจจะออกกฎหมายมาจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินได้ ตามสมควรและเป็นกรณี ๆ ไป ดังนั้น บทบัญญัติตามร่างมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ที่ให้ศาลสั่งริบเครื่องจักรในกรณีใดกรณีหนึ่งในสี่กรณี หรือทั้งสี่กรณีจึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ แต่อย่างใด

ประเด็นตามคำร้องต่อไปมีว่า ร่างกฎหมายนี้ขัดหรือแย้งต่อการใช้อำนาจอย่างใดสัดส่วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญได้บัญญัติคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

สิทธิและเสรีภาพไว้ในมาตรา ๔ แห่งรัฐธรรมนูญ ในหมวดที่ ๓ ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้หลายประการ โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่มีหลักการให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้และกำหนดเงื่อนไขของการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่จะต้องเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ออกกฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพได้ โดยมีขอบเขตเนื้อหาของกฎหมายดังนี้

(๑) จะต้องออกเท่าที่จำเป็นซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักความพอสมควรแก่เหตุซึ่งหมายความว่า มาตรการใด ๆ ที่องค์กรนิติบัญญัติจะตราขึ้นเป็นกฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจะต้องเหมาะสม และจะต้องเป็นมาตรการที่จำเป็นแก่การดำเนินการเพื่อช่วยให้วัตถุประสงค์ที่ต้องการในทางนโยบายบรรลุผลสำเร็จลงได้ และประการสำคัญมาตรการที่กฎหมายกำหนดต้องเป็นมาตรการที่พอสมควรแก่เหตุในความหมายอย่างแคบโดยองค์กรนิติบัญญัติต้องชั่งน้ำหนักประโยชน์ที่มหาชนจะได้รับกับประโยชน์ที่เอกชนจะต้องสูญเสียไป อันเนื่องมาจากการปฏิบัติตามมาตรการแห่งกฎหมายที่เหมาะสมและจำเป็น

(๒) จะต้องไม่กระทบกระเทือนความสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้น ซึ่งหมายความว่า มาตรการที่กฎหมายกำหนดเป็นไปเท่าที่จำเป็นและสอดคล้องกับหลักความพอสมควรแก่เหตุ และกฎหมายนี้มีความสำคัญอย่างมากต่อผลประโยชน์สาธารณะก็ย่อมไม่อาจถือได้ว่ากฎหมายนั้นกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิ ทั้งนี้ องค์กรนิติบัญญัติต้องดูข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป และต้องชั่งน้ำหนักประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชน

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่รับรองไว้ว่า กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ซึ่งหมายความว่าในกรณีที่เกิดเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นและองค์กรนิติบัญญัติเห็นว่าจำเป็นที่จะต้องมีการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล องค์กรนิติบัญญัติย่อมตรากฎหมายลักษณะนี้ขึ้นใช้บังคับได้โดยต้องมีผลใช้บังคับกับบุคคลเป็นการทั่วไป

ตามร่างพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. เป็นการกำหนดหน้าที่ของบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือภาครัฐต้องคอยกำกับดูแลทั้งสิ้น ส่วนเครื่องจักรเป็นเพียงเครื่องมือเท่านั้น หากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ก็จะถูกลงโทษรับเครื่องจักรตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ มาตรการรับเครื่องจักรผลิตซีดีที่ไม่ได้ถูกนำไปใช้ในการกระทำผิดโดยตรง

เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน ซึ่งตามหลักทั่วไปไม่อาจกระทำได้หากแต่กรณีนี้เป็นไปเพื่อจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ เพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลอื่นไม่ให้ได้รับความเสียหายจากการผลิตซิดีที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และการผลิตซิดีตามกอนาจารซึ่งกระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ในครอบครัว เพื่อการทำให้ภาระหน้าที่ของรัฐในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการผลิตซิดีที่ละเมิดลิขสิทธิ์ย่อมส่งผลให้นักลงทุนต่างชาติเกิดความไม่มั่นใจที่จะลงทุนในประเทศไทย การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศอาจได้รับผลกระทบ รัฐอาจเสียหายได้จากภาษีศุลกากรและภาษีสรรพากร เนื่องจากการจัดเก็บภาษีได้ไม่เต็มที่ ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวม นอกจากนี้ ยังเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะซึ่งลักษณะของประโยชน์สาธารณะในทางมหาชน คือ การตอบสนองความต้องการของคนส่วนใหญ่ที่มีใช้ผู้ดำเนินการนั้นเอง โดยผู้ที่จะบอกได้ว่าเป็นประโยชน์สาธารณะหรือไม่ โดยหลักคือ รัฐสภาซึ่งเป็นผู้แทนของปวงชน ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงการคุ้มครองสิทธิของบุคคลอื่น การรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจของประเทศและความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งก็คือ ประโยชน์โดยทั่วไปของประเทศชาติและสังคมนั่นเอง

ดังนั้น เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งร่างพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซิดี พ.ศ. แล้ว จะเห็นเจตนารมณ์อย่างชัดเจนว่า เป็นกฎหมายที่ต้องการกำกับดูแลการผลิตผลิตภัณฑ์ซิดี โดยกำหนดขั้นตอนตั้งแต่การแจ้งการครอบครอง การแจ้งการผลิต การโอนกรรมสิทธิ์ในเครื่องจักร และการควบคุมเม็ดพลาสติกในการผลิต ซึ่งเป็นมาตรการพิเศษที่กำหนดขึ้นเท่าที่จำเป็นและสอดคล้องกับหลักความพอสมควรแก่เหตุ เนื่องจากมาตรการต่าง ๆ ดังกล่าวจะช่วยให้บรรลุผลสำเร็จตามนโยบายที่จะเสริมสร้างกลไกการป้องปรามเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากขึ้น ทั้งจะทำให้ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์ซิดีดำเนินการผลิตสินค้าที่ถูกต้องตามกฎหมาย ตัดต้นตอการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์และการผลิตซิดีตามกอนาจารที่เป็นต้นเหตุของปัญหาในประเทศขณะนี้

เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์แห่งร่างกฎหมายดังกล่าว ประกอบกับหลักแห่งความเหมาะสม หลักแห่งความจำเป็น และหลักแห่งความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ ซึ่งมุ่งพิจารณาถึง “ภาวะสมดุล” ระหว่างความเสียหายที่เอกชนจะได้รับกับประโยชน์อันสังคมพึงจะได้รับจากการปฏิบัติตามกฎหมายที่ออกมาใช้บังคับแก่เอกชนแล้วจะพบว่า มาตรการพิเศษตามเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะมากกว่าประโยชน์ของปัจเจกชน แม้จะกระทบต่อประโยชน์ของบุคคลบ้าง ก็เป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น และบุคคลส่วนน้อยดังกล่าวก็เป็นบุคคลที่มี

เจตนาที่ไม่สุจริต เพราะหากมีความบริสุทธิ์ใจในการประกอบอาชีพโดยสุจริตก็ย่อมต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น บทบัญญัติมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แม้จะเป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล แต่ก็เป็น การจำกัดสิทธิและเสรีภาพโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และมีขอบเขตเนื้อหาของกฎหมายเท่าที่จำเป็น สอดคล้องกับหลักความพอสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ โดยเป็นไปตามหลักแห่งความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งรัฐพึงปฏิบัติเพื่อปกป้องประโยชน์ของมหาชนเป็นสำคัญ บทบัญญัติ มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ แต่อย่างใด

โดยอาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ที่ให้ศาลสั่งริบเครื่องจักรกรณีตามร่างมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง กรณีตามร่าง มาตรา ๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง กรณีตามร่างมาตรา ๑๖ และกรณีตามร่างมาตรา ๑๗ ไม่ขัด หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๔๘

นายพอล เสงเจริญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ